

ZADARMO

Noviny o živote v Bratislave sú distribuované každé dva týždne do všetkých mestských častí.

EV 3101/09 - ISSN 1335-5228

IČO: 35712058

Vydáva NIVEL PLUS s.r.o.,

Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava

Tlačí MAFRAPRINT

Roznáša spoločnosť Red Post, s.r.o.

Bratislavské Noviny

Aktuálne
správy o dianí
v Bratislave

nájdete aj na
www.banoviny.sk

a aj na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Píšte, pýtajte sa, komentujte

Streda 9. januára 2019

Pressburger Zeitung - Pozsonyi Újság - Nova Posoniensia

Ročník XXII. - Číslo 1

Dá sa dopravnému kolapsu vôbec zabrániť?

Neoficiálne zdroje hovoria, že zjazdy z Prístavného mosta uzavru kvôli prestavbe mimoúrovňovej križovatky Prievoz v rámci nultého obchvatu už vo februári.

Nedostatok špecialistov v hlavnom meste

Čakacie lehoty u špecializovaných lekárov sa rátať na týždne až mesiace. V horšom prípade vás odmietnu celkom – dôvodom je plný stav.

Exkluzívne s Marcelom v kuchyni

Šéfkuchár ocenený dvoma michelinskými hviezdami Marcel Ihnačák sa s vami bude na stránkach Bratislavských novín deliť o svoje najlepšie recepty.

Aké plány majú mestské časti v roku 2019?

Vieme, čo ich v nadchádzajúcom roku čaká a čo by chceli, aby sa zrealizovalo pre ich obyvateľov.

Vynálezca sódočky

Tušíte, po kom je pomenovaná Jedlíkova ulica v Bratislave?

Budúcnosť elektromobility v Bratislave

BRATISLAVA

Na Slovensku je zaregistrovaných zhruba 1700 elektrických vozidiel. K dispozícii majú 200 verejne prístupných nabíjajúcich bodov. Koľko elektrických áut jazdí po Bratislave? Aké zvýhodnenia sa chystajú pre ich majiteľov? A aké negatíva so sebou elektromobily prinášajú?

Zisťovali sme, koľko elektromobilov jazdí po Bratislave. Ministerstvo dopravy či životného prostredia to nevedia, bratislavský magistrát tiež nie, ministerstvo hospodárstva nás informovalo, že údaje za okresy len spracúva. Počet elektromobilov nie je ani v dostupných štatistikách polície. Krajský dopravný inšpektorát v Bratislave ním

nedisponuje, údaj sa podľa policajtov dá získať len na poplatnú žiadosť. „K 1. októbru 2018 bolo podľa informácií z Prezídia Policajného zboru v Bratislave zaregistrovaných 413 elektrických osobných vozidiel,“ prezradil nám napokon Adam Perger zo spoločnosti GreenWay, ktorá má v Bratislave sieť nabíjajúcich staníc.

Toto zložité pátranie po jednom čísle je zaujímavé najmä v súvislosti s faktom, že koncom roka sa na medirezortné pripomienkovanie dostal Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike, ktoré vypracovalo ministerstvo hospodárstva. A podľa opatrení, ktoré zahŕňa, by mali mať už od mája tohto roka elektromobily

špeciálne značky a možnosť jazdiť v buspruhoch. (Ak plán dovedy stihne schváliť vláda...) Cieľom je motivovať vodičov ku kúpe elektromobilu aj tým, že sa vyhnú zápche. Našou metou totiž je, aby do roku 2030 jazdilo po Slovensku 35-tisíc elektromobilov.

Aktuálna situácia podľa údajov z akčného plánu hovorí, že do augusta 2018 jazdilo po Slovensku v kategórii osobných vozidiel 888 batériových elektrických áut a 686 plug-in hybridných elektrických áut (vozidlo s čiastočne elektrifikovaným pohonom a možnosťou dobíjania batérie z elektrickej siete) a 90 batériových elektrických autobusov.

Pokračovanie na str. 2

Vrátia sa automaty?

BRATISLAVA

Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) o zákaze hazardu v hlavnom meste aktuálne neplatí.

V júni konštatoval Krajský súd v Bratislave nesúlad tohto nariadenia so zákonom. Hoci uznesenie súdu napadol magistrát kasačnou sťažnosťou, ktorú poslal Najvyššiemu súdu SR, ten o sťažnosti nerozhodol do 28. decembra, a preto zákaz hazardu v meste už nie je platný. Magistrát mal totiž do šiestich mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti napadnutého rozhodnutia uviesť VZN do súladu so zákonom. Inak malo stratiť platnosť.

Prokuratúra, s ktorej názorom sa súd stotožnil, sa nepáčilo, že o nariadení bratislavskí poslanci koncom marca 2017 hlasovali a rozhodli o zákaze hazardu na základe petície občanov opakovaně. A to napriek tomu, že VZN nebolo schválené už na predchádzajúcom februárovom zasadnutí. Bratislavskí mestskí poslanci však tomuto protestu nevyhoveli. Magistrát argumentuje, že hlasovanie a prijatie tohto VZN bolo uskutočnené v súlade s právnymi predpismi.

V hlavnom meste už spustili novú petíciu za zákaz hazardu v meste s názvom Nech sa hazard do Bratislavy nevráti. Iniciatíva „Život bez hazardu je lepší“ sa za necelé štyri mesiace podarilo v Bratislave vyzbierať 23 713 podpisov. Je to viac ako tretina potrebných podpisov na predloženie mestskému zastupiteľstvu pre prijatie všeobecne záväzného nariadenia o zákaze hazardu. Podpisy zbierajú aj naďalej.

(tasr, zr)

Slovo k veci

Bojujte

„za svoju vec“

Všimli ste si, že pred sviatkami aj počas nich (s výnimkou Silvestra, samozrejme), to v Bratislave búchalo podstatne menej ako po iné roky?

Nech je VZN o zákaze používania pyrotechniky v hlavnom meste akokoľvek ťažko vymožiteľné, evidentne má zmysel. Najmä, pre averziu k delobuchom, má totiž podporu veľkej časti verejnosti. A to je možno to najpodstatnejšie. Tlak väčšiny spôsobil, že otec so synom si už nevyjdú pre dom, aby si len tak zo špásu zahádzali petardami a predajne s pyrotechnikou už nie sú na každom kroku. A tlak verejnosti možno raz spôsobí aj to, že sa predajca pyrotechniky radšej vzdá petárd, aby mu hypermarket povolil vo svojich priestoroch predávať aspoň včeličky a ohňostroje. Uvidíme, čo bude ďalej.

A tak sme sa tomu bránili... O čom to hovorí? Jednak o tom, že niektoré témy zrejme potrebujú zákony či VZN skôr, ako sa na ne duševne cítime. Mnohé veci tak nejak ľahšie prijíame a rešpektujeme, ak za sebou majú silu zákona. Druhý a možno ešte podstatnejší aspekt je, ak spolu so zákonom prichádza tlak okolia. Ten bol v prípade petárd na sociálnych sieťach až enormný. A zjavne funkčný. Z tohto príkladu vychádza aj naše novoročné pranie do ďalšieho roka. Má zmysel sa ozvať, ak sa vám niečo nepáči. Oplatí sa nebyť voči svojmu životnému prostrediu ľahostajný, byť vnímavý a spojiť sa s komunitou „za svoju vec“. Aj to vám okrem dobrého zdravia želá redakcia Bratislavských novín do nového roka.

Ingrid Jarunková

Pokračovanie zo str. 1

Motiváciou k tomu, aby sa pridali ďalší, je podľa opatrení v akčnom pláne napríklad aj obnovenie dotácie na nákup elektromobilov v hodnote 5 miliónov eur.

Kúpiť elektromobil je finančne náročné, máme pocit. „Momentálne pracujeme na kalkulačke, ktorá bude porovnávať celkové životné náklady zhruba 100 modelov áut, kde budú zahrnuté všetky na nás predávané elektromobily a plug-in hybridy, ale aj najpredávanejšie naftové či benzínové autá. Súčasťou bude aj výpočet emisií,“ informoval nás Martin Haluš, hlavný ekonóm a riaditeľ Inštitútu environmentálnej politiky ministerstva životného prostredia. Príklad: Celkové náklady po 100-tisíc najazdených kilometroch (ak berieme do úvahy aj štátny príspevok 5 000 eur pre kúpu elektromobilu) pre Nissan Leaf 2018 sú 29 544 eur a pre Škodu Octaviu 32 490 eur. A to zainteresovaní predkladajú, že ceny elektromobilov budú neustále klesať. Je to slušná motivácia, ale nestačí.

„Na Sk bolo v roku 2017 zaregistrovaných 210 nových elektroáut,“ zverejnil Inštitút environmentálnej politiky IEP

ministerstva životného prostredia na svojej facebookovej stránke. Ako ďalej informoval, aj keď sa oproti roku 2016 počet zaregistrovaných nových elektromobilov na Slovensku viac ako strojnásobil, v porovnaní s EÚ stále zostávame. Lidrom je Nórsko, kde pomer elektromobilov dosiahol vyše 20 % zo všetkých nových áut. V Nórsku sú totiž pri kúpe elektromobilu odpustené všetky jednorazové dane a poplatky, ktoré sú v krajine extrémne vysoké a dosahujú takmer 100 % ceny auta. Ako sa píše v dokumente Stratégia rozvoja elektromobility v Slovenskej republike a jej vplyv na národné hospodárstvo Slovenskej republiky, ďalšie formy podpory pre tieto vozidlá sú: odpustenie všetkých mýtnych poplatkov a cestnej dane alebo parkovanie na verejných parkovacích miestach zdarma. V dokumente sa hovorí, že odstrániť bariéru pre rozvoj elektromobility v slovenských mestách by pomohla garancia majiteľovi elektromobilu, že získa vyhradené parkovacie miesto, na ktorom si inštaluje vlastnú nabíjaciu stanicu. Prevažná časť mestského obyvateľstva totiž býva v bytových domoch v mestských štvrtiach s pro-

blematickým parkovaním, bez vlastného parkovacieho miesta. To zatiaľ aktuálny akčný plán nerieši.

V Bratislave je momentálne rozvoj elektromobility najviditeľnejší v súvislosti s MHD. Prvé elektrobusesy začali v Bratislave jazdiť v januári minulého roka, dnes ich je v premávke osemnásť, ďalší sa testuje. V polovici decembra 2018 informovala stránka imhd.sk, že Dopravný podnik začal s inštaláciou nabíjajúcich miest pre pantografové nabíjanie elektrobusesov, ktoré umožnia priebežné rýchlonabíjanie vozidiel priamo na linkách. Taktéž miesta sa okrem vozovní Krasňany a Jurajov dvor budú nachádzať na Patrónke na konečnej zastávke linky 43 a na Kollárovo námestí na konečnej linky 80. Informovali, že ako prvé bolo nainštalované nabíjacie miesto na Patrónke, ktoré by malo umožniť celodennú premávku elektrobuse na linke 43 bez nutnosti výmeny vozidla v priebehu dňa, ako bolo doteraz.

Je skvelé, že po lesoparku premáva elektrobuses, ktorý nevypúšťa škodlivé emisie do ovzdušia. Špecifikom elektromobilov najmä v meste a pri nižších rýchlostiach je však aj veľmi nízka úroveň hlučnosti v porovnaní s vozidlami so spaľovacím motorom. Na jednej strane je to výhoda. Nejednen Bratislavčan žije na území v prekročenou mierou hluku. Používaním elektromobilov v meste by sa mohla súčasná hladina hlučnosti znížiť až o 70 percent. Na druhej strane je elektromobil obzvlášť ťažké počuť, ak ide pod 30km/hod. Tento, inak pozitívny aspekt elektromobility, môže mať negatívny vplyv, pokiaľ ide o pravdepodobnosť zrážky s chodcom alebo s cyklistom, a obzvlášť problematický dopad je u ľudí zrakovo alebo sluchovo postihnutých. Podľa stránky teslafor.cz je pravdepodobnosť stretu elektromobilu s chodcom o 19 percent vyššia ako zrážka chodca s klasickým autom.

V lesoparku jazdí množstvo

Aj Petržalka a župa majú elektromobily

Mestská časť ho získala vďaka dotácii 30 000 eur z Environmentálneho fondu, projekt spolufinancovala sumou 1 500 eur. Predpokladaný počet najazdených km za rok je 10 000. Elektromobil je k dispozícii všetkým oddeleniam miestneho úradu. Nabíjacia stanica je umiestnená v garážových priestoroch Technopolu. Aj župa má prvý elektromobil. Bratislavský samosprávny kraj sa tiež stal úspešným žiadateľom o dotáciu v rámci Environmentálneho fondu Ministerstva životného prostredia SR. Elektroauto stálo 27 853,07 eur s DPH, z toho 26 460,61 eur s DPH predstavuje dotácia a spolufinancovanie BSK je 5 % čiže 1 392,66 eur s DPH. Ak sa elektromobil osvedčí, bude župa uvažovať o obstaraní ďalších takýchto áut v rámci dotácií z Environmentálneho fondu, nakoľko sa do nich dá zapojiť viackrát.

cyklistov. Spýtali sme sa ich na skúsenosti s elektrobusesmi. Prezident Cyklokoalície Daniel Duriš nám povedal, že elektrický autobus je síce tichší, ale pri vyšších rýchlostiach ho už počuť. Napriek tomu by podľa neho mala existovať bezpečná, oddelená cyklotrasa hore kopcom od obrátiska trolejbusov až k lesom. Dušan Chudík z OZ Pedál k tomu pridáva, že sa im v lesoparku bežne stávalo, že okolo cyklistov klasické autobusy prefrčali vysokou rýchlosťou a nebezpečne blízko, pričom na ich bezpečnosť brali pramalo ohľadu. „Ohľaduplnosť je v lesoparku základom, zvlášť by sa s ňou mali stotožniť vodiči vo vozidlách s tichým motorom,“ dodal. Vo svete už hľadajú riešenie. Výsledkom je tzv. quietcar rule, teda pravidlo pre tiché vozidlo. To spočíva v povinnosti výrobcov pridávať do elektromobilov zariadenie, ktoré by v nízkych rýchlostiach vydávalo určitý zvuk. Podľa automobilového magazínu teslafor.cz v EÚ by už od budúceho roka mali vydávať zvuk všetky novovyrobené elektromobily a od roku 2021 to bude povinné pre všetky. (in)

Foto: Matúš Husár

Dá sa dopravnému kolapsu vôbec zabrániť?

BRATISLAVA

Primátor Bratislavy Matúš Vallo zažlel v silvestrovskom príhovore Bratislavčanom veľa trpezlivosti. Tú budeme potrebovať najmä v súvislosti s dopravou. Neoficiálne zdroje hovoria, že zjazdy z Prístavného mosta uzavrú kvôli prestavbe mimoúrovňovej križovatky Prievoz v rámci nultého obchvatu už vo februári. A to nie je všetko.

Oficiálne stanovisko zatiaľ znie, že sa tak stane vtedy, keď budú pripravené opatrenia, ktoré minimalizujú dopad dopravných obmedzení na obyvateľov. Dá sa však kolapsu vôbec zabrániť? „V oboch prípadoch rokuje me za mesto s realizátormi stavieb i dopravnými policajtm i optimálnom riešení obchádzkových trás, v rámci ktorých trváme na preferencii mestskej hromadnej dopravy,“ uviedla námestníčka primátora Tatiana Kratochvílová.

lová v relácii Mesiac v Bratislave internetovej televízie Tablet TV. V tejto súvislosti má vedenie mesta v pláne požiadať o pomoc aj ministerku vnútra Denisu Sakovú, aby na Krajskom dopravnom inšpektoráte v Bratislave podporila zámery mesta zvýhodniť na obchádzkových trasách MHD. Tatiana Kratochvílová zároveň informovala, že mesto sa bude musieť pripraviť na to, že súběžne s prestavbou križovatky Prievoz sa bude realizovať aj niekoľkomesačná úplná uzaviera ulice Mlynské nivy.

Okrem toho pred Vianocami upozornili Starostovia Ružinov Martin Chren a Vrakuňa Martin Kuruc, že v priebehu troch nasledujúcich rokov bude potrebné ulice Mlynské nivy, Košická, Svätoplukova či Landererova – a štyri ich križovatky – opätovne uzatvárať a nanovo prerábať kvôli ďalším projektom v tejto lokalite.

Napríklad na križovatke Mlynské nivy / Karadžičova má dôjsť k ďalšiemu rozšíreniu jazdných pruhov, táto križovatka má byť v nasledujúcich 4 rokoch prerábaná spolu

trikrát kvôli rôznym developerkým projektom. „Križovatka Mlynské nivy / Košická / Svätoplukova má byť prerábaná štyrikrát. Križovatka Košická / Prístavná / Landererova má byť rozkopaná dokonca päťkrát do roku 2022. Starostovia preto predložili zastupiteľstvu návrh, ktorým zastupiteľstvo žiada Matúša Valla spracovať prehľad všetkých požiadaviek na stavebné úpravy v lokalite Mlynské nivy, ako napríklad rozširovanie jazdných pruhov, úpravy križovatiek, zmeny organizácie dopravy, vyplývajúce z požiadaviek dopravného posudzovania a právoplatných záväzných stanovísk hl. mesta k jednotlivým investičným zámerom v lokalite Mlynské nivy. Zároveň vo svojom návrhu žiadajú, aby sa rokovalo s investormi jednotlivých stavieb o postupe pri realizácii stavebných úprav ciest a križovatiek v najkratšom možnom termíne.

„Ak je kompletná dopravná uzávera ulice Mlynské nivy nevyhnutná, je nevyhnutné zo strany hlavného mesta zároveň presadiť to, aby v rámci nej boli vykonané úplne všetky možné úpravy pre všetky ďalšie developerké projekty v danej lokalite – aby nemusela byť táto ulica následne rozkopávaná a uzatváraná opätovne,“ dodal starosta Ružinova Martina Chren. Zastupiteľstvo návrh starostov schválilo. (tasr, nc, brn)

Foto: archív

NOVÁ
ZUBNÁ AMBULANCIA

PRÍJIMA NOVÝCH
PACIENTOV - dospelých aj detí

My zuby neťaháme,
my ich liečime

Stromová 16 / Kramáre
0905 662 407
simkovicova55@stonline.sk

Nastúpte cez Masterpass

Platíte za cestovné lístky v aplikácii IDS BK cez Masterpass a ušetríte si starosti aj peniaze

1. Stiahnite si aplikáciu **Masterpass** a zaregistrujte svoju kartu. / 2. Stiahnite si aplikáciu **IDS BK**. / 3. Vyberte si lístok na cestu **po Bratislave a Bratislavskom kraji**. / 4. Ako spôsob platby zvolte **Masterpass** a zaplatíte o **0,20 € menej**.

IDS BK

Masterpass

Viac informácií na lacnesielistky.sk

masterpass
by mastercard

Exkluzívne s Marcelom v kuchyni celý rok 2019

Marcel Ihnačák sa narodil v Poprade, kde začínal s gastronómiou, ale ako veľmi mladý pochopil, že ak chce v tejto oblasti niečo dosiahnuť, musí sa učiť za hranicami. Zbalil kufre a vybral sa najskôr do Prahy, následne do Londýna, kde sa zamestnal v exkluzívnej reštaurácii Pied-à-Terre, ktorá je ocenená 2 hviezdikami Michelin a patrí medzi najvychytenejšie v Londýne. Neskôr nastúpil do známej reštaurácie Jamieho Oliviera Fifteen. Tvrdá drina, nadšenie a odhodlanie, to sú veci, vďaka ktorým je dnes tam, kde je.

Varil pre prezidentov a rôzne osobnosti, vydáva knihy, stal sa tvárou rodinného reťazca Lidl a cez pozíciu šéfkuchára sa posunul na métu, ktorá je snom každého kuchára. Dnes už vedie vlastnú reštauráciu a iné gastro prevádzky na krásnej Morave, vo vychytenom mestečku Mikulov.

Jedlo je jeho vášeň a Marcel nedá svojmu remeslu pokoj ani doma, kde varí najradšej.

To najlepšie zo svojej kuchyne pre vás prináša od ďalšieho čísla na stránkach BRATISLAVSKÝCH NOVÍN. Inšpirujte sa aj vy chutnými a jednoduchými receptami zo sezónnych produktov v našej novej exkluzívnej rubrike S MARCELOM V KUCHYNI.

Je stravovanie iné v Bratislave a inde na Slovensku?

Dá sa to tak povedať. Mestský životný štýl je iný ako dedinský. V Bratislave sú ľudia viac naučení využívať stravovanie v reštauráciách. S tým, samozrejme, súvisí aj väčší výber reštauračných prevádzok ako v iných mestách na Slo-

vensku. V menších mestách a dedinách si ľudia varia doma častejšie, väčšinou klasické slovenské pokrmy.

Je rozdiel medzi mladšími a staršími ročníkmi?

Určite áno, keď máte na mysli 20 a 70-ročných, tak rozdiel v stravovaní je naozaj veľký. Staršie ročníky dávajú prednosť kontinentálnej strave, čo znamená skoro žiadne indické či japonské jedlá. Mladšie ročníky sú scestovanejšie, a preto radi objavujú nové chute.

Menia sa už zvyky v stravovaní, či stále obľúbeným jedlom je rezeň, vyprážaný syr a majonézový šalát?

Zvyky sa menia s novou generáciou.

Stravovanie je na Slovensku v tejto dobe oveľa pestrejšie ako bolo v dobe Československa. Tradičné jedlá sa nikdy neprestanú variť vo veľkom. Sú obľúbené a chutné, či sú zdravé alebo nie, to už je iná téma. Podľa mňa všetky pokrmy, ktoré sú uvarené z kvalitných surovín a správnym postupom, budú zdravé aj chutné. Ale s vyprážaným syrom na mňa určite nechodte.

Kto alebo čo dokáže zmeniť myslenie ľudí, aby sme si varili a stravovali sa zdravšie?

Meniť myslenie ľudí je jedna z najťažších vecí, teda pokiaľ to ľudia sami nebudú chcieť. Je to podobné, ako donútiť prestať niekoho fajčiť. Osveta je dôležitá, ale zbytok je v našich hlavách. Pokiaľ nechce človek

behať po lekároch a jesť tabletky na všetko možné, musí premýšľať o zdravom stravovaní a stravovať sa rozumne.

Aké je vaše najobľúbenejšie jedlo, surovina či ingrediencia?

Mám veľa obľúbených, bryndzové halušky, pizza, ryby, zelenina. Tiež mám veľmi rád rôzne druhy kvalitného pečiva a chlieb. No a v kuchyni sú pre mňa nevyhnutné 2 veci a to olivový olej a maslo.

Foto: Lidl

Marcelove recepty nájdete aj na našom webe
www.banoviny.sk

Na vyšetrenie u špecialistu sa čaká mesiace

BRATISLAVA

Najbližší voľný termín u neurológa o tri mesiace, u ortopéda o niekoľko týždňov, na endokrinológii dokonca o pár mesiacov. Taká je realita slovenského zdravotníctva. Ani Bratislava nie je výnimkou, čakacie lehoty u špecialistov sa rátaajú na týždne, až mesiace.

Čo je však horšie, mnohí lekári odmietajú pacientov prijať s tým, že majú plný stav. A tak bezradnému pacientovi často neostáva nič iné, ako so zdravotným problémom obiehať jednu ambulanciu za druhou.

„Z podnetov od pacientov stále evidujeme problémy pri hľadaní lekárov – špecialistov zo štandardne nedostatkových špecializácií – neurológia, ortopédia, en-

dokrinológia, očné, ORL,“ upresnila Jana Ježíková, riaditeľka odboru zdra-

votníctva Bratislavského vyššieho územného celku. Práve na VÚC sa pacienti obracajú vtedy, ak nepochodia nielen u lekára, ale voľného špecialistu im nepomôže nájsť ani ich zdravotná poisťovňa.

„Napriek tomu, že zdravotné poisťovne deklarujú, že pacient sa má obrátiť na ne, často pacienti prichádzajú priamo zo zdravotných poisťovní. Aj my však pri riešení takéhoto podnetu komunikujeme len so zdravotnou poisťovňou pacienta,“ dodala.

Pár ambulancií sme skúsili osloviť aj my. Výsledok? Koncom decembra sme u jednej alergologičky dostali najbližší termín v marci, u detskej alergologičky- imunologičky dokonca až v apríli.

Práve u detských pacientov je situácia ešte kritickejšia, napríklad rezervačný portál Národného ústavu detských

chorôb (detská fakultná nemocnica) nám koncom decembra ponúkol najbližší termín prvého vyšetrenia v očnej ambulancii 10. apríla, u ortopéda dokonca až 27. mája.

Málo pediatrov

Problémom nie sú len špecialisti, mnohí Bratislavčania majú čo robiť, aby našli pre seba všeobecného lekára či pre dieťa pediatra, ktorý by ich prijal. „Aj v roku 2018 pokračovalo ukončovanie činnosti pediatrických ambulancií bez náhrady. Trinásť skončili, traja noví vznikli. Tento trend bude pokračovať,“ upozornila Jana Ježíková.

Naopak, najviac nových ambulancií vzniká v odbore zubné lekárstvo. „Avšak je veľká tendencia prevádzkovať ambulanciu priamo v Bratislave. Až 83 % všetkých zubných ambulancií v rámci Bratislavského kra-

ja je lokalizovaných v Bratislave. Mimo Bratislavy začíname mať problémy s nedostatkom zmluvných zubárov,“ dodala.

Čo s tým?

Alarmujúci stav s nedostatkom lekárov sa snaží ministerstvo zdravotníctva riešiť tzv. rezidentským programom, ten sa však orientuje najmä na všeobecných lekárov. Zareagovali aj zdravotné poisťovne, špecialistom väčšinou zrušili limity. Práve tie boli často dôvodom, prečo sa na vyšetrenie u odborného lekára dlho čakalo. Mnohí lekári vyčerpali sumu, ktorú mesačne dostávali od zdravotnej poisťovne už za dva či tri týždne, a ak chceli za vyšetrenie pacienta dostať peniaze, museli ho presunúť na ďalší mesiac.

Dlhé čakacie doby potvrdil aj prieskum pre Asociáciu na ochranu práv pacientov SR

(AOPP), ktorý vlani zrealizovala agentúra GfK.

Nespokojnosť s čakacou dobou u špecialistu uviedlo až 37 % respondentov z prieskumu. Každý štvrtý človek mal problém so získaním termínu u špecialistu. Necelá tretina pacientov pritom čaká na termín u špecialistu do 1 týždňa, ďalšia tretina 2 až 4 týždne. Približne 15% pacientov čaká viac ako 3 mesiace. Priemerne sa na termín u špecialistu čaká 7,3 týždňov. „Je nemysliteľné, aby sa ľudia s akútnym problémom nevedeli dostať k špecialistovi skôr ako o pár týždňov. Odporúčame preto, aby sa pacienti, ktorí majú na vyšetrenie u špecialistu čakať veľmi dlho, obrátili na svoju zdravotnú poisťovňu, ktorá im môže pomôcť nájsť odborníkov s kratšími čakacími lehotami,“ uviedla prezidentka AOPP Mária Lévyová.

(lv)

2018 | PODNIKATEĽKA SLOVENSKA

ÚSPEŠNÉ ŽENY BUDUJÚ ÚSPEŠNÉ SLOVENSKO

PRIHLÁSTE SA / PRIHLÁSTE JU DO PRESTÍŽNEJ SÚŤAŽE

#podnikatelkaslovenska2018

www.podnikatelkaslovenska.sk

ORGANIZÁTOR SÚŤAŽE

ZAKLADATEĽIA SBA

ČÍTAJTE NÁS AJ NA WEBE

Denne aktuálne informácie, spravodajstvo a témy zamerané na život v Bratislave.

banoviny

www.banoviny.sk

Nájdete nás aj na Facebooku www.facebook.com/banoviny. Píšte, pýtajte sa, komentujte.

NEVIS

účetníctvo

Poskytujeme vedenie podvojného a jednoduchého účtovníctva, spracovanie miezd a personalistiky, poradenstvo a konzultácie

www.nevis.sk email: nevis@nevis.sk

GSM: +421 907 519 720

Aké plány majú mestské časti v roku 2019?

BRATISLAVA

Oslovili sme mestské časti s otázkou, čo ich v roku 2019 čaká, na čom pracujú a čo by chceli, aby sa v nadchádzajúcom roku zrealizovalo pre ich obyvateľov. Uverejňujeme stanoviská tých, ktoré na našu otázku zareagovali.

ZÁHORSKÁ BYSTRICA

Nasledujúce volebné obdobie bude veľmi náročné. Do budúceho školského roka je potrebné zrealizovať projekty rozšírenia školských zariadení. Po dobudovaní všetkých stavieb by sme chceli aj komplexne zrevitalizovať celý areál základnej školy. Veľkou výzvou pre nás bude priestor bývalého elektrotechnického učilišťa na Holom vrchu, ktorý roky chátra. Chceme ho dostať od župy do vlastníctva, zrekonštruovať ho a postupne tam vybudovať nové školské zariadenia a športoviská pre Záhorскую Bystricu. Pokračovať budeme aj v posilňovaní MHD, v rekonštrukciách ciest a chodníkov a v spolupráci s magistrátom chceme vybudovať štvorpruh s cyklochodníkom smerom na Lamač. Okrem toho sa chceme venovať rozšíreniu infraštruktúry a posilneniu fungovania mestskej polície. Informoval starosta Jozef Krúpa.

RUSOVCE

MČ Bratislava Rusovce sa plánuje v nadchádzajúcom roku sústrediť na hľadanie doplnkových zdrojov financovania a realizáciu 3 veľkých investičných projektov, ktoré sú v rozličných časových rozpracovaniach. Hlavnou prioritou bude predovšetkým kapacitné riešenie základnej školy, nakoľko MČ Rusovce v posledných rokoch zaznamenáva nárast počtu žiakov.

Nakoľko po takmer 20-tich rokoch došlo na poste starostu k personálnej výmene, MČ Rusovce plánuje pripraviť re-dizajn informačných kanálov, priestorov miestneho úradu, zintenzívniť prácu odborných komisií a opätovne naštartovať cezhraničnú spoluprácu i spoluprácu s partnerskými obcami. Informovala starostka Lucia Tuleková Henčelová.

RUŽINOV

Rok 2019 by mal byť rokom stabilizácie a začiatku dobiehania zameškaného. Rozpočet mestskej časti mal v minulosti nesprávne nastavené priority – príliš málo peňazí na to, čo je základom – starostlivosť o zeleň, oprava chodníkov, ciest, čistota a poriadok. Otočiť takou veľkou loďou, ako je Ružinov, nám bude trvať prinajmenšom rok, ale verím, že sa nám to podarí. Na niektoré veci, ako napríklad garážové domy, nové parkovacie miesta, oprava starej radnice v Prievoze, by som rád našiel zdroje už v tomto rozpočte, minimálne na financovanie projektových a prípravných prác. Už o niekoľko týždňov nás čaká mimoriadne náročná skúška – uzavretie zjazdu z Prístavného mosta a ulice Mlynské nivy, čo najviac pocítia Ružinovčania. Práve kvôli tomu a kvôli uzáverám, ktoré sú v tejto lokalite plánované na nasledujúce roky, intenzívne spolu s magistrátom robujeme s developermi, aby sme sa vyhlili štyri roky trvajúce-mu dopravnému kolapsu. Tento časový rámec sa musí výrazne skrátiť. V roku 2019 musíme pripraviť aj parkovacu politiku – veríme, že sa podarí presadiť celomestské pravidlá parkovania pre rezidentov; ak nie, musíme byť do roka pripravení začať zavádzať vlastnú ružinovskú parkovacu politiku. A napokon musíme riešiť aj Hirošimu, miesto, ktoré by malo byť centrom našej mestskej časti a namiesto toho je problémom pre obyvateľov celého okolia. Informoval starosta Martin Chren

DÚBRAVKA

Naším cieľom je nepoľaviť a pokračovať. Pokračovať v práci pre Dúbravku. V uplynulom období sme najmä opravovali – cesty, chodníky, detské ihriská, športoviská a budeme v tom pokračovať. Prioritou nateraz je tiež zeleň a čistota. Venujeme sa výsadbe nových stromov a ošetrovaní zelene. Plánujeme začať s vytváraním nového parku Pod záhradami a otvoriť záhradu pri miestnom úrade verejnosti. Chceme tiež zefektívniť upratovanie v mestskej časti aj posilnením vlastnej upratovacej skupiny. V spolupráci s hlavným mestom pripravujeme zberný dvor na Poliankach.

V súvislosti s hlavným mestom je cieľom tiež spolupráca s magistrátom a spoločne riešiť projekty pre Dúbravku. Spomeniem napríklad rozšírenie Harmincovej ulice na štvorpruh, rekonštrukciu Dúbravsko-karlovej radiály, resp. rekonštrukcia podchodu na zastávke „Damborského“, rekonštrukcia námestia (asfaltovej plochy) pri Dome služieb na ul. M.S. Trnavského s napojením na podchod Damborského.

Chceme tiež vyriešiť „kauzu“ náhradných nájomných bytov Pri križi, odstrániť plot a zrušiť zámer stavby náhradných nájomných bytov na ulici Pri križi- generálny investor Bratislava má v rozpočte financie už od roku 2017. Trápením sú stále zrezané lampy, čiže verejné osvetlenie.

V mestskej časti chceme pokračovať v otvorenej komunikácii s občanmi, stretnutiami v teréne a spoluprácou s komunitami. To považujem za veľmi dôležité, zapájať verejnosť a mať spätnú väzbu. Informovala hovorkyňa Lucia Marcinátová.

KARLOVA VES

Našou prioritou pre rok 2019 je v súčinnosti s hlavným mestom čo najbezbolestnejšie absolvovať rekonštrukciu elektrickej radiály v Karlovej Vsi a všetkých príľahlých stavieb, to znamená lávok, nadchodov, nástupísk či priechodov pre chodcov.

- Dôležité je pre nás dokončenie veľkých investícií do športových zariadení, ide najmä o bazén v ZŠ Alexandra Dubčeka a lodenicu v karlovej zátok.
- Chceme pokračovať v kultivácii verejného priestoru, napr. likvidáciou nelegálnych bilbordov, za aktívnej spolupráce nového vedenia hlavného mesta.
- Jednou z priorít je aj začiatok realizácie projektu sociálneho zariadenia pre karlovejských seniorov na Borskej ulici.
- Chceme nastaviť konštruktívne a tvorivé vzťahy medzi mestom a mestskou časťou (napríklad pri zverovaní pozemkov pre vytváranie nových parkovacích miest) a medzi starostkou a miestnymi poslancami, v prospech obyvateľov hlavného mesta a mestskej časti Karlova Ves. Informoval starosta Branislav Heldes.

PODUNAJSKÉ BISKUPICE

Podunajské Biskupice čaká začiatkom roka dôležité rokovanie miestneho zastupiteľstva a schválenie rozpočtu na rok 2019. Medzi prioritné úlohy patrí ešte do konca marca premiestnenie zberného dvora. Občania totiž cez víkend a počas noci vykladajú pri plote zberného dvora množstvo odpadu a jeho likvidácia stojí miestnu kasu viac ako 100 000 eur ročne. Vedenie mestskej časti už začalo rokovania o novom mieste a podmienkach prevádzky nového zberného dvora. Čo v najskoršom termíne chce mestská časť vyriešiť aj problém parkovania v okolí Bieloruskej ulice. Spolu s poslancami chce vedenie vypracovať spoločný program a vytýčiť priority na nasledujúce štvorročné obdobie. Medzi dôležité programové body bude patriť ďalšie vytvorenie zelených plôch, parkov a fontán. V roku 2019 chceme rozšíriť a vylepšiť kultúrne podujatia, festivaly a športové aktivity. Medzi dlhodobé plány mestskej časti Bratislava – Podunajské Biskupice patrí riešenie dopravnej situácie a výstavba nového kultúrsopoločenského centra. Informovala hovorkyňa Martina Fröhlich Činovská.

JAROVCE

V roku 2019 plánujeme rozbehnúť proces budovania nových priestorov pre materskú a základnú školu, ktoré bojujú s kapacitnými problémami. V oblasti dopravy chceme získať financie z eurofondov na vybudovanie cyklochodníka v rámci mestskej časti, ktorý prepojí starú a novú časť so základnou školou. Plánujeme tiež pokračovať s revitalizáciou verejných priestranstiev a v budovaní vodozádržných opatrení. Radi by sme rozšírili aj možnosti športovania a vybudovali multifunkčné ihrisko. Jednou z najnáročnejších úloh však bude obstarávanie územných plánov zón, ktoré sa zatiaľ rozrastajú na divoko a je nevyhnutné zaviesť vo výstavbe poriadok. Informoval starosta Jozef Uhler.

RAČA

V roku 2019 Rača plánuje dokončiť rozbehnuté rekonštrukcie a projekty ako sú škôlka Novohorská, športový areál Tbiliská či doriešiť stredisko čistoty. Začneme prípravu na opravu strechy na Koloničovej kúrii, prípravu projektových dokumentácií na zlepšenie verejných priestorov. V roku 2019 bude tiež dôležité vyrovnať sa so zvýšenými nákladmi na mzdy, tzv. obedmi zdarma či poukážkami na podporu cestovného ruchu. Po dôkladnom personálnom audite nás čaká aj zmena organizačnej štruktúry úradu mestskej časti. Veríme, že obyvatelia pocítia zmeny už v prvých mesiacoch nového roku. Informoval starosta Michal Drotován.

DEVÍN

Hlavnou úlohou na rok 2019 bude pre Devín otvorenie ďalšej triedy MŠ v opravovanej budove Zsigrayovej kúrie. Od septembra by nám tak v škôlke malo pribudnúť ďalších cca 30 miest pre naše deti, ktoré nám v Devíne utiesne pribúdajú. Rozpočtované investície do tejto opravy „pohltila“ skoro celý rozpočet určený pre rok 2019 na opravy a udržiavanie zvereného majetku, takže ďalšie aktivity sa budú odvíjať od výšky výberu podielových daní v budúcom roku. V spolupráci s hlavným mestom budeme ďalej pracovať na príprave rekonštrukcie Devínskej cesty, kde by mal pribudnúť aj dlhoočakávaný priestor pre cyklistov, ktorí dnes márne hľadajú bezpečný prejazd do Devína po medzinárodnej cyklotrase EUROVELO 13.

Pretrvávajúca nútená správa nám, žiaľ, naďalej neumožňuje čerpanie prípadných projektových zdrojov a ani použitie prostriedkov z poplatku za rozvoj. Devínu tak zostáva tešiť sa len na tradičné kultúrne podujatia, ktoré si za minimálnej podpory mestskej časti organizujú rôzne miestne združenia, naša kultúrna komisia, prípadne občania sami. Verím, že sa nám podarí napríklad v spolupráci s devínskymi vinármi a vinohradníkmi zorganizovať Otvorené pivnice, Ribezľový Devín, vinársku súťaž alebo vinobranie. Informovala starostka Ľubica Kolková. (in)

ART INVEST

**OBRÁZY
NAJLEPŠIE
PREDÁTE
V AUKCII**

**Žiadne
poplatky**

Galeria Art Invest
Dobrovičova 7, Bratislava
Info: 0905 659 148
www.artinvest.sk

Odchádzajúci starostovia dostali štedré odstupné

BRATISLAVA

V Bratislave, ktorá má 17 mestských častí, sa po voľbách vymenil starosta až v desiatich z nich. K zmene došlo aj na poste primátora. Všetci odchádzajúci starostovia i primátor majú zo zákona nárok na odstupné, hoci už pri zasadení do kresla vedeli, kedy sa ich funkčné obdobie končí.

Výšku odstupného upravuje zákon o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest. Podľa neho, ak niekto vo funkcii vydrží aspoň šesť mesiacov, má nárok

na dvojnásobok svojho priemerného mesačného platu. Ak ste sedeli vo funkcii jedno funkčné obdobie, máte nárok na tri svoje platy, po dvoch funkčných obdobiach (osem rokov) sú to štyri platy a po troch dokonca päť platov. Zisťovali sme na miestnych úradoch, z akého odstupného sa môžu odchádzajúci starostovia tešiť. Ak sme odpoveď nedostali, sumu sme vypočítali podľa informácie, ktorú nám o výške starostovho platu poskytl úrad ešte pred voľbami. Azda k najkurióznnejšiemu prípadu došlo v Devínskej Novej Vsi, v ktorej odchádza-

júci starosta Dušan Jambor čelil obvineniu z korupcie, napriek tomu odstupné dostal. Stihol totiž úrad odovzdať nástupcovi skôr, ako

bol odsúdený. Už ako bežný občan sa k trestného činu nepriamej korupcie priznal, za čo dostal symbolický trest 3000 eur. (ms)

Odstupné starostov a primátora		
Meno	Mestská časť (mesto)	Odstupné (v eurách)
Ivo Nesrovnal	Bratislava	10 248
Peter Pilinský	Rača	13 132
Dušan Antoš	Rusovce	16 917
Alžbeta Ožvaldová	Podunajské Biskupice	13 790
Vladimír Bajan	Petržalka	17 996
Ján Mrva	Vajnory	16 915
Dušan Pekár	Ružinov	12 176
Peter Šramko	Lamač	10 376
Dušan Jambor	Devínska N. Ves	9 656
Radoslav Števík	Staré Mesto	11 543
Pavel Škodler	Jarovce	12 750

(v prípade, ak sme údaje nedostali, vyrátali sme ich podľa dostupných informácií)

Aktuálne hľadáme:

Vedúci predajne

Zástupca vedúceho

Mzda:

1 300 €/mes.*

1 000 €/mes.**

Viac informácií u vedúceho predajne alebo na WWW.TERNO.SK/KARIERA

*Nástupný plat platí pre veľkú predajňu. V malej predajni je nástupný plat 1 100 €/mes.
**Nástupný plat platí pre veľkú predajňu. V malej predajni je nástupný plat 950 €/mes.

Terno
Našťastie blízko!

Vyliečený nádor, aj vtáčí hrudník. Toto sa podarilo detským lekárom

BRATISLAVA

Aj napriek nie príliš priaznivej situácii v slovenskom zdravotníctve a často až bojovým podmienkam sa snazia lekári prichádzať s niečim novým. Veľmi aktívna v medicínskych novinkách je aj bratislavská detská nemocnica, po novom Národný ústav detských chorôb. Prinášame vám prehľad noviniek, ktoré nemocnica zaviedla tento rok.

Vyliečený nádor

Lekári Národného ústavu detských chorôb ako prví na Slovensku vyriešili nezhubný nádor na stehnovéj kosti novou metódou – CT navigovanou rádiografickou abláciou (RFA). Samotný výkon trval necelú hodinu a pacient, 17-ročný chlapec, už na druhý deň odišiel domov. Bez bolesti a vyliečený.

„Tento výkon je pre pacienta v porovnaní s klasickou operáciou oveľa šetrnejší a menej bolestivý. Ak sa nevykrytnú komplikácie, pacient už na druhý deň môže ísť domov. Pri klasickej operácii otvoreným spôsobom hrozilo oslabenie a následná zlomenina stehnovéj kosti, ktorá by sa musela prútiť spevniť a po zahojení prúty opäť operatívne odstrániť. Takto hospitalizujeme pacienta jeden – dva dni,“ ocenil benefity nového prístupu generálny riaditeľ NÚDCH Ladislav Kužela.

Do ambulancie ortopedickej kliniky prišiel chlapec s bolesťami v oblasti ľavého bedrového kĺbu. Trpel nimi najmä počas noci, keď sa veľmi zvyrazňovali. Na rtg lekári našli léziu v oblasti krčku stehnovéj kosti. „Na snímke to vidíme tak, že vo vnútri kosti je tzv. nidus, ktorý si môžeme predstaviť ako čierny trň obklopený veľmi silnou a hutnou kosťou ako skala,“ priblížil profesor Milan Kokavec, prednosta ortopedickej kliniky. Bolo jasné, že lekári musia vybrať celý

nádor, na klasickú otvorenú operáciu však nebol dobre umiestnený. Preto sa lekári rozhodli pre novú metódu. Osteoidosteóm je nezhubný nádor kosti, ktorý sa najčastejšie prejavuje v detskom a adolescentnom veku. Typickým príznakom je nočná bolesť, na ktorú veľmi dobre zaberajú salicyláty – lieky, ktoré sa bežne využívajú pri liečbe bolestí a znižovaní horúčky.

Namiesto operácie ortézy

Ďalšiu novinku, ktorú ako prví na Slovensku zaviedli lekári Národného ústavu detských chorôb, bola liečba deformity hrudnej steny – tzv. vtáčí hrudník novou metódou. Kým v minulosti bola jediným riešením náročná niekoľkohodinová otvorená operácia, dnes túto deformitu liečia bez operácie. Namiesto bolestivého zákroku, ktorý kedysi mali pacienti s deformovaným, tzv. vtáčím hrudníkom museli podstúpiť, im dnes stačí nosiť na mieru vytvorenú vonkajšiu ortézu.

„Tá je v zradu podloženou doštičkou opretá o chrbticu, aby ju nedráždila a neotlačila. Vpredu sa vytvorí individuálne, podľa rozsahu deformity, prítlačná platnička. Po bokoch ortézy je mechanizmus

podobný ako na lyžiarkach. Pomocou neho si pacient po našej inštrukcii dokáže presne nadávať tlak, aký potrebujeme na korekciu deformity,“ hovorí lekár Pavol Omaník z Kliniky detskej chirurgie a dopĺňa: „Optimálne je, aby ortézu nosili každý deň, lebo je to liečba dlhodobá a trvá mesiace až rok. Aby deti boli čo najmenej zatťažované, odporúčame im nosiť ortézu po príchode zo školy – od poobedia do večera, kým idú spať.“ Aby bola liečba účinná, efektívny tlak by mal byť vyvíjaný osem hodín denne, a to po dobu niekoľkých mesiacov. Celý čas lekári pacientov sledujú, do akej miery deformita ustupuje. Ak je pacient disciplinovaný, hrudník sa v priebehu mesiacov 8 – 12 dostáva do anatomickej priaznivejšej podoby. U detí, ktoré spolupracujú a nosia dľahu poctivo denne 8 hodín, vidia lekári prvé pozitívne výsledky už približne po 3 mesiacoch liečby. Celková doba liečby závisí od veku pacienta, závažnosti deformity a hlavne od spolupráce pacienta. Nedá sa aplikovať úplne najmenším deťom, kde je ešte sťažená spolupráca, najmladší pacient v Bratislave má 10 rokov. Bratislavskí lekári zatiaľ takto pomohli viac ako 37 deťom z celého

Slovenska. Výsledky sú pozoruhodné, ak pacienti dodržiavajú liečebný režim, žiadaný efekt sa dostaví. Pri tzv. vtáčom hrudníku prsná kosť rastie viac dopredu. Príčina nebola doteraz presne stanovená, jedným z dôvodov môže byť aj genetika. Ide síce viac menej len o kozmetickú deformitu, ale pacienti pri nej veľmi trpia. Deti sa hanbia v škole, majú problém sa napríklad vyzliecť na telocviku a podobne. A čím je deformita väčšia a nedá sa maskovať oblečením, tým je problém zreteľnejší. Hlavne u dievčat. Ochorenie celkovo postihuje častejšie chlapcov, 4 až 5-násobne viac.

Pre lepšie ušká

Ďalšou novinkou, ktorou sa tento rok môžu pochváliť lekári z detskej nemocnice, je nový audiometer. Ten budú lekári používať v Centre pre deti s poruchami sluchu, ktoré tento rok v nemocnici otvorili a pomôže deťom s týmito ochoreniami z celého Slovenska. Lekári novým prístrojom merajú sluch detským pacientom pomocou tónovej audiometrie. Prístroj vydáva čisté tóny rôznej intenzity a frekvencie, na základe čoho lekári dokážu stanoviť prach sluchu u dieťaťa. Čím skôr sa u dieťaťa zistí

porucha sluchu, tým skôr môže dostať komplexnú sluchovú rehabilitáciu, a tým aj veľkú šancu na plnohodnotný život. „Naším cieľom je vrátiť sluch väčšine detí s ťažkými poruchami sluchu a zabezpečiť im tak život bez hendikepu a obmedzení. Nový prístroj, ktorý budeme používať v Centre pre deti s poruchami sluchu, pomôže malým pacientom aj lekárom diagnostikovať poruchy sluchu,“ povedal generálny riaditeľ NÚDCH Ladislav Kužela.

Viditeľnejšie žilky

Napichnutie žilky u najmenších detičiek je vždy veľmi náročné – sú vystresované, stres vyplaví adrenalín, ktorý už i tak drobné žilky sťahuje ešte viac. A tým sú veľmi slabé viditeľné. Rovnako tenké detské ručičky sa veľmi rýchlo podchladia, čo tiež sťahuje cievy, ktoré sú tak menšie, ako by lekári potrebovali. Aj preto lekárom pomôže nová technologická pomôcka, ktorá monitoruje „krvné cesty“ detských pacientov.

„Vďaka novému prístroju, ktorý presvieti žilky, lekári a sestry vidia každú jednu, aj tú najtenšiu. Presne sledujú, kadiaľ ide a vedľa ju bez problémov napichnúť. Môžu si tak vybrať najväčšiu žilku, ktorú by voľným okom nevideli, lebo nie je na povrchu,“ opísal novinku riaditeľ nemocnice Ladislav Kužela. (lov)

BAGETERIE BOULEVARD

PRÍLEŽITOSŤ

ZAČAŤ KARIÉRU V BAGETERII BOULEVARD

PRÁCA AJ S BÝVANÍM 900 EUR

A NÁBOROVÝ PRÍSPEVOK 760 EUR

BAGETERIE BOULEVARD BRATISLAVA - OC EUROVEA A OC CENTRAL

TRIV

BYTY • KANCELARIE • TREZORY • KLAVIRE

SŤAHOVANIE.sk

NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

Váš názor nás zaujíma

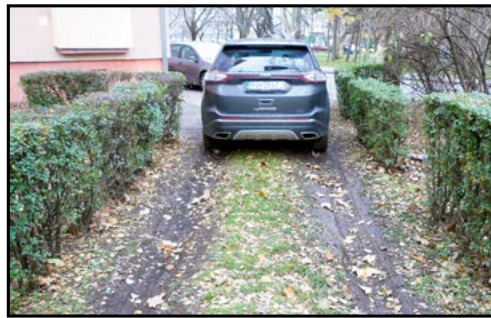
Ďakujeme, že s nami zdieľate vaše názory. Každé dva týždne z nich vyberieme tie najpodnetnejšie, trebné aj vtipné a uverejníme. Chcete sa s nami podeliť o skúsenosť či o to, čo vás vo vašej štvrti trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl redakcia@banoviny.sk, pod článkami na našej stránke www.banoviny.sk alebo na našom Facebooku www.facebook.sk/banoviny.

✉ Z REDAKČNEJ POŠTY

„Rely“ parčík

Aj takto vyzerá parkovacia politika v Ružinove. Miniparčík pri križovatke ulíc Bazova a Svätoplukova je toho dôkazom. V parčíku sa parkuje a cez parčík sa veselo jazdí. Ako keby tej zelene bolo nazvyš.

Peter Bella, Bratislava

Nikomu nepatria?

Na Romanovej ulici v Petržalke už 9 rokov nikto nerieši dva chátrajúce prístrešky, rozkradnuté nefunkčné pozostatky voľakedy fungujúcich verejných telefónnych automatov. Údajne to nemá žiadneho vlastníka, ani majiteľa. Nachádzajú sa na verejnom chodníku, v blízkosti zastávky MHD a supermarketu. Tieto nevyužívané verejné priestory slúžia ako verejné smetisko, hnojisko a wc... Je zaujímavé, že v blízkosti je budova, kde sídli Mú Ba 5, je to len 1 zastávka MHD... Pravdepodobne sa čaká na nejaký úraz, alebo samozrútenie, a až potom sa začne konať.

Rastislav Gemerský

Prokurátor dal „Stop“ Územnému plánu zóny Krasňany

S potešením a zadostučinením vás chceme informovať, že naše úsilie a vynaložená námaha pri obhajobe našich zákonných práv v súvislosti s Územným plánom zóny Krasňany nebola zbytočná.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III., rozhodol protestom zo dňa 4.12.2018, že celý proces obstarávania ÚPZ Krasňany je nezákonný a navrhuje v celom rozsahu zrušiť Uznesenie miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava Rača č. 267/28/02/17/P z 28.2.2017, ktorým miestne zastupiteľstvo pod vedením bývalého starostu Pilinského schválilo zadanie pre vypracovanie ÚPZ Krasňany, ako aj zrušiť Uznesenie miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava Rača č. 507/23/10/18/P, zo dňa 23.10.2018, ktorým miestne zastupiteľstvo rozhodlo, že súhlasí s pokračovaním obstarávania Územného plánu zóny Krasňany.

Prokurátor v rozhodnutí jasne a jednoznačne uvádza, že obe uznesenia sú nezákonné pre rozpor s viacerými ustanoveniami viacerých právnych predpisov, najmä so stavebným zákonom a všeobecne záväzným nariadením mesta Bratislava, ktorým bol schválený platný Územný plán Mesta Bratislava.

Nevyhadzujte knihy
darujte ich nám
Kontakt: 0907 701 786

Chceme poďakovať vám všetkým, ktorí verili v spravodlivosť a napomohli doviest' náš boj pri ochrane zákonných práv a oprávnených záujmov do zdarného konca. Opäť sa ukázalo, že sila občanov spočíva v jednote.

Za dotknutých obyvateľov sídliska Krasňany

Vladimír Ďurana, Dušan Veselý,
Pavol Sadák, Marek Uhlíř

Vojaci privítali Nový rok 20 delostreleckými salvami z Tyršovho nábrežia

Pavol Žáčik

Bol som oproti pri novom SND a tlaková vlna prvej salvy (tej nečakanej) ma skoro zhodila na zem. Niekoľkým autám

sa zapol alarm a jeden pes sa na prechádzke vytrhol pánovi a dal sa na zbesilý útek smerom k Umelke. Je to taký milý zvyk.

Lukáš Koštrna Hlavne, že išli pokutovať hádzanie petárd na Silvestra z dôvodu ochrany vtáctva a iných zvierat, ale deň na to začnú strelbu z diel... Dáko mi to hlava neberie..

Jur Či Nechápem, načo to robia. To chcú doraziť zvyšok zvierat a dôchodcov, ktorí prežili silvestrovskú noc?

Automaty sa vracajú: VZN o zákaze hazardu v meste stráca účinnosť

Alexander Axell Úplný zákaz je hlúposť, blud a strkanie hlavy do piesku. Neresti ako alkohol, drogy, prostitúcia, hazard, cigarety nikdy žiadny zákaz nevyriešili. Mali pred tými pár rokmi za Bratislavou postaviť ten mega komplex, tam 'nasáčkovať' komplet všetok hazard a hotovo. Inde herne zakázať. Bolo by to na jednom mieste, regulované, zdanené, pod dohľadom a hotovo. Teraz treba hľadať iné riešenie. Ale princíp, ktorý som opísal, by sa mal uplatniť aj dnes. A ešte lepšie - herne na tom mieste by mali patriť mestu. Napokon.... starý Prešporok vlastnil kedysi aj nevestinec...

Kam až Dunaj odniesol pontón s reštauráciou Knajpa a čo z nej vlastne zostalo?

Jaro Krivy Dnes to s tými bratislavskými reštauráciami ide dolu vodou...

Michal Buberník Keď si predstavím poriečne oddelenie, ako bezmocne pláva okolo tou jednou loďkou a nevie, čo má robiť... Ich tempo je vražedné... Ich revírom je vianočný Dunaj. Kapor 11.

Starožitnosti Panenská 22

Odkúpime v hotovosti:
sklo, porcelán, striebro, obrazy, hodiny, šperky, lampy, nábytok, i celé pozostalosti, umenie každého druhu

Konzultácie zdarma aj u Vás doma
tel: 0907 981 477
Sme tu pre Vás už 25 rokov

CITYLIFE.SK

ČO SA DEJE V BRATISLAVE A OKOLÍ

Viac kultúrnych podujatí nájdete na www.citylife.sk

Streda 9.1.2019

KOMENTOVANÁ PREHLIADKA VÝSTAVY NEBÁŤ SA MODERNY.

Historické múzeum SNM, 15:00

Výstava vznikla pri príležitosti 90. výročia Školy umeleckých remesiel. Vzorom niekdajšej školy, ktorá patrí medzi bratislavské fenomény, bol nemecký Bauhaus.

Štvrtok 10.1.2019

SILNÉ REČI - OPEN MIC NIGHT

Luna Bar, 20:00

Počas tohto večera uvidíte pravidelných komikov Silných rečí, ktorí si prídu otestovať svoje najnovšie vtipy.

Piatok 11.1.2019

SPROSTITÚTKY (SLOVAK GEISHA STORY)

La Komika, 19:30

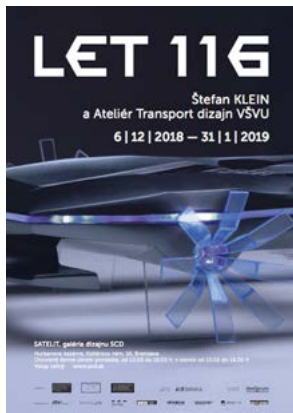
Viete, čo je to Geisha? A viete, že s nimi môže byť aj celkom sranda a že sú to také isté ženy ako ktorékoľvek ostatné? Majú svoje životy, sny a túžby, svoje tajomstvá, sklamania a radosti...

Sobota 12.1.2019

LET 116

Galéria Satelit

Výstava prezentuje najvýznamnejšie výsledky tvorivej práce dizajnéra, konštruktéra a pedagóga Štefana Kleina a výstupy študentov Ateliéru Transport dizajnu na VŠVU v Bratislave.

Nedeľa 13.1.2019

BRATISLAVA HOT SERENADERS

SD Nivy, 19:00

Pravidelný profilový koncert jedného z najlepších svetových hotjazzových orchestrov.

Pondelok 14.1.2019

CESTAMI NECESTAMI #34 - FREERIDE LYŽOVANIE

Nervosa

Restaurant,

19:00

K januáru

patrí sneh.

Veľa snehu.

A k

snehu hľadanie prašanu.

Pravidelné Cestami neces-

tami #34 nás zavedú na freeridové dobrodružstvá na ďaleký Sibír i do Severnej Ameriky.

Utorok 15.1.2019

GLENN MILLER ORCHESTRA

Istropolis, 19:00

Svetoznáme zoskupenie The Glenn Miller Orchestra opäť vyraža na európske turné, v rámci ktorého zavíta aj do Bratislavy.

Streda 16.1.2019

SCANDI 5 - SEVERSKÁ FILMOVÁ LEKCIA

bratislavské kiná

V poradí piaty ročník prehliadky súčasných severských filmov Scandi priniesie do kín kvalitný výber noviniek, a tiež atraktívne tituly z islandskej, dánskej, švédskej, nórskej a fínskej produkcie.

Štvrtok 17.1.2019

KOLOWRAT, HVIEZDA

.klub pod lampou, 19:00

Kapela Kolowrat spí od roku 2016. Prebudiť sa nechá v klube pod lampou 17.1.2019 spolu s bratislavskou kapelou Hviezda.

Piatok 18.1.2019

JETHRO TULL

Hant Aréna, 19:00

Oslava 50-tich rokov na rockovej scéne. V Bratislave sa v HANT Aréne predstaví s programom Ian Anderson Presents Jethro Tull 50th Anniversary Tour.

Sobota 19.1.2019

QUASARS ENSEMBLE

Slovenská filharmónia, 16:00 Na januárovom koncerte zoskupenie predstaví skladbu skladateľa Camille Saint-Saënsa.

Nedeľa 20.1.2019

100 ROKOV LODIARSTVA V ČESKOSLOVENSKU - STOROČNICA STAVBY LODÍ NA SLOVENSKU

100 LODIARSTVA
ROKOV V ČESKOSLOVENSKU

Múzeum dopravy

Výstava 100 rokov lodiarstva v Československu je pripravená pri príležitosti 100. výročia vzniku ČSR.

Pondelok 21.1.2019

MALÝ VEĽKÝ MUŽ

Radošinské naivné divadlo, 19:00

Malý veľký muž je muzikálovým príbehom zo života Rastislava Štefánika.

Utorok 22.1.2019

NIKITIN/GRIGLÁK/RAITL

Nu Spirit Bar, 20:00

Séria In Jazz We Trust je späť. V komorných priestoroch Nu Spirit Baru sa opäť predstaví trojica Nikolaj Nikitin (saxofón), Juraj Griglák (basgitar) a Peter Raitl (prekusie).

Viac článkov zo života v Bratislave nájdete na www.banoviny.sk

a aj na Facebooku www.facebook.com/banoviny

Píšte, pýtajte sa, komentujte

Správy z podsvetia

Na VAJNORSKEJ ULICI 26. decembra prepadli jednu z čerpacích staníc. Neznámy páchatel maskovaný šatkou a kapucňou krátko pred 21.30 hod vošiel do predajných priestorov čerpacej stanice, kde pod hrozbou použitia zbrane požadoval od jej zamestnancov vydanie finančnej hotovosti. Zamestnankyne z obavy o svoj život a zdravie ušli do administratívnych a skladových priestorov čerpacej stanice. Muž následne v predajných priestoroch zbral viac ako 670 eur, s ktorými utiekol na neznáme miesto. Počas lúpežného prepadnutia sa pri útoku ľahko zranila zamestnankyňa, ktorú previezli na ošetrovanie do jednej z bratislavských nemocníc. Po lupičovi policajti pátrajú.

Pieta pohrebná služba

Pomáhame 24 hodín denne už viac ako 30 rokov

Posledná rozlúčka v našej obradnej miestnosti za 777 eur

Súčasťou balíka služieb je truhla, čalúnenie, obliekanie, úprava, smútočný obrad, vybavenie matky a kremácia vrátane štandardnej urny

V obradnej miestnosti Pieta ponúkame bezplatne tieto služby:

- prepožičanie štyroch umelých vencov už aj so štandardnými stuhami
- zobrazenie fotografie zosnulého na LCD monitore
- prehratie foto prezentácie zo života zosnulého
- kondolenčnú listinu

Na týchto službách ušetríte minimálne 240 eur

Mlynské nivy 8
02 / 5263 1181
www.pieta.sk

REDAKCIA

Ivanská cesta 2D

821 04 Bratislava

Šéfredaktor: Ingrid Jarunková

(Ne)známy Jedlík: Vynálezca sódovky!

Bratislava kedysi

V centre mesta pri Obchodnej ulici je malá ulica, ktorá sa volá Jedlíková. Tušíte, po kom je pomenovaná? Štefan Anián Jedlík, rodák zo Zemného pri Nových Zámkoch takmer celý život prežil v Bratislave a je autorom až 80 vynálezov. Medzi inými aj prístroja na sódovku. Práve vďaka Jedlíkovi sa Prešporok stal prvým mestom v Uhorsku, kde sa začala priemyselná výroba sódovej vody.

Jedlíkov prvý kontakt s fyzikou bol v Trnave, kde ho otec poslal, aby sa naučil poriadne po slovensky. Práve tu sa dozvedel o základných fyzikálnych zákonoch, videl prvé fyzikálne pokusy. Za to bol vďaka profesorovi Škutilovi, ktorý veľmi zaujímavo rozprával o elektrine a magnetizme. Otec sa tešil so synových výsledkov, a preto sa rozhodol, že jeho syn bude pokračovať v štúdiu na benediktínskom gymnáziu v Bratislave, kde sa učilo po latinke. Bývanie si s bratrancom našiel u jednej vdovy na Zámockej ulici, ktorá vedela len po nemecky. A tak sa Štefan učil ďalší jazyk. V škole na Klariskej ulici si Štefana získal profesor Leopold Gátser, ktorý zbadať študentov záujem o fyziku a dovolil mu veľa času tráviť v kabinete, kde sa zoznamoval s fyzikálnym inventárom. V roku 1817 sa štúdium v Bratislave pre neho skončilo. Obliekol si novické rúcho a odišiel na skúšobný rok do kláštora v Pannonhalme. Tu sa stal pátrom a prijal meno Anián. No študovať aj tak neprestal. Ráb (dnešný Győr) bol jeho ďalším pôsobením, kde urobil všetky profesorské skúšky z fyziky, matematiky, dejepisu a filozofie. V roku 1823 sa vrátil naspäť do Pannonhalmu, kde vyštudoval teológiu a nakoniec ho tam aj vysvätili za kňaza a vrátil sa späť do Rábu, kde učil. Rádovi bratia mu vyčítali, že viac sa venuje fyzike, ako hľadaniu Boha a teológii.

Pri fyzike a vede zostal celý život. V roku 1831 dostal ponuku vyučovať a šéfovať katedre fyziky na Kráľovskej akadémii v Prešporku. Už v druhom roku jeho pôsobenia na katedre vzrástol počet pomôcok na 258 kusov, pričom len pre elektromagnetizmus ich bolo 72. Začal písať latinskú učebnicu fyziky, no uvedomil si, že je to neperspektívna práca a pustil sa do štúdia rozvoja prírodných vied.

Ako sme už spomenuli, sám sa pričínal a bol autorom asi 80 vynálezov. Medzi nimi to bol aj rúrkový zberač blesku, ktorý vytvoril asi meter dlhý umelý blesk. Vynašiel nový typ kondenzátora, venoval sa zdokonaľovaniu galvanických článkov. Prvý na svete objavil možnosť premeny elektrickej energie na mechanický otáčavý pohyb. Jeho elektromotor pracoval na elektromagnetickom princípe. Po čase zhotovil malú štvorkolesovú elektrickú lokomotívu. Vynašiel magnetický čap, ktorý sa neskoršie využíval pri elektrických lokomotívach. Je autorom aj vlnového stroja, ktorým demonštroval vlnenie na vodnej hladine.

Jedlíkov najvýznamnejší vynález je hľadanie zdroja prúdu, prípadne napätia. Na základe princípu elektromagnetických rotácií vyrobil prototyp unipolárneho dynamu. Žiaľ, vynález si nedal

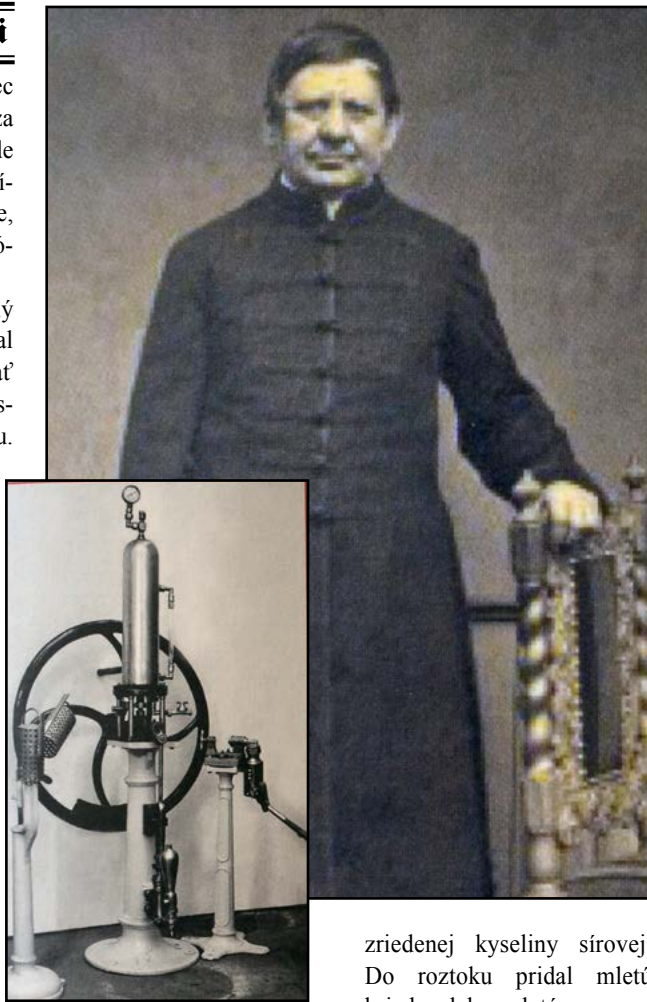
patentovať, a tak sa pri vynáleze dynamy v svetových encyklopédiách objavuje Siemensovo meno. No rád spomínal na jeden vynález, ktorý si nechal patentovať. A to bol prístroj na výrobu sódovky. Mal rád prechádzky po prírode a vždy, keď natrafil na prameň, rád sa napil. To v ňom podporilo myšlienku vyrábať z obyčajnej vody chutný bublinkový nápoj. V Rakúsku už umelý minerálku v malých fľašiach v lekárnach predávali, no tajomstvo si prísne strážili. Vedel, že zdrojom je kyslík uhlíčitý. Išlo len o to, ako ho dostať do obyčajnej vody. Pustil sa do náčrtov a dal si zhotoviť tri medené nádrže pospájané rúrkami a ventilmi. Do prvej nádrže dal čistú vodu a primerané množstvo

zriedenej kyseliny sírovej. Do roztoku pridal mletú kriedu alebo mletý mramor. V nádobe začal chemický proces. V ďalšej nádobe tak vznikla bublinková voda. Tú naliahol do fľaš, aby bublinky neunikali. Proces bol dokončený. Vylepšené Jedlíkove zariadenie vo veľkom pracovalo v Prešporku a stalo sa prvým mestom v Uhorsku, kde sa začala priemyselná výroba sódovej vody. Nebol len vynálezcom, bol prístupný aj novým myšlienkam. Už v tej dobe predpokladal, že bude možné delenie atómov.

Štefan Jedlík právom patrí medzi najvýznamnejších vedcov a experimentátorov 19. storočia. Chybou je, že sa málo venoval ich zverejňovaniu vo vedeckých časopisoch. Dožil sa takmer 96 rokov.

(lb)

Túto históriu sme čerpali z knihy Významné osobnosti starého Prešporka od Ivana Szabá z vydavateľstva Perfekt

Nedostávate Bratislavské noviny? Nahlašte nám vašu adresu na telefónnom čísle 02/32688830.

	Benjamin Disraeli	Svorad (dom.)	hospodárska rastlina	zabľachal (expr.)	skratka skratky	aký (hovor.)	ochabovať (zried.)	Pomôcky: anis, ras, shake, kľaret, kešu	prilipol (kníž.)	na tomto mieste	Edita (dom.)	odkvapová rúra (hovor.)	vynakladalo úsilie	koncentrovať
	balkánska republika							maternica (anat.)						
	2. časť tajníčky							3. časť tajníčky ťažké kladivo						
	jemná hmľa tvorí vlny					skratka ampulky odrazenie				epocha triasu cudzopasné červy				
Autor krížovky: Juraj Mitošinka	holič (zastar.)	spona, svorka (hud.)	stroskotaná loď 1. časť tajníčky			lepením pokry skratka datívu					ženský hlas zľahka plesne			
udrelo (expr.)					odsunúť zasľúbená zem Židov							kypri pluhom zábava		
kazašský ľudový spevák					ružové víno sklznutie					Jehova posúria				
utvára sa						teplotou rozpúšťaj eidamský syr			lesná trvácica rastlina šarha (zastar.)					
prebleskne						urobilo povrch rovným nadymím								
čítoslovce zvuku somára			meno Delona podoprite				otážieva chytáme					skratka okresného výboru pobudli		
Eduard (dom.)				uložil ako úlohu svetová strana				zn. pre sekans lotor, darebák			blanokridly hmyz kto vrhá niečo			
čítoslovce trhanie papiera					začal tropické olejnaté semená				nevtiahnuť do seba Jaroslav (dom.)					
Pomôcky: Kanaan, akoláda, akyn, rek	značka pre hektopieza	hrdina (bás.) poľovačka				zachytávajú na mape nalievaj				skr. rádio-telefónu Slovenská mier. rada			základná časť lodnej kostry	ohlas, ozvena
zaháľal (expr.)						šachová figúra značka neónu				druh tanca ozn. liet. Etiópie				
4. časť tajníčky														
odovzdávame do opatery								natrčilo						

*Šťastný a úspešný
nový rok,
nech zdravie
a láska sprevádza
každý Váš krok,
prajú*

Bratislavské
Noviny